

blive udførte i den Aand, hvori de ere givne. Det er vel vanskeligt, jeg kunde godt sige umuligt, at skrive Love, der ikke kunne fortolkes, men det gælder om, hvilken Fortolkning de blive Genstand for. En saa halsbrækkende Fortolkning, som vi i sin Tid have set vor Grundlov være Genstand for, haaber jeg dog ikke, at vi faa at se mere. En Fortolkning af Love kan være mere eller mindre velvillig eller vrangvillig, og vi have set ikke saa faa Eksempler paa, at en Fortolkning har været saadan, at vi ikke have syntes om den, at vi have været meget bedrøvede over, at en Lov har været fortolket saaledes, at det slet ikke svarede til dens Hensigt. I dette Forhold har Ministeriet efter min Mening en stor Magt. Vi forlange ikke fra Venstres Side, at Lovene skulle fortolkes paa en vilkaarlig Maade. Jeg gentager, at der kan altid være Lovparagraffer, der kunne være Genstand for Fortolkning paa en mere eller mindre velvillig Maade. Jeg haaber og tror sikkert, at den ny Regering vil være human i sin Fortolkning, og her har Ministeriet, som sagt, en stor Magt gennem alle Administrationens Grene.

I disse Dage har man flere Gange berørt Forsvarssagen og hvad dermed staar i Forbindelse. Jeg betragter det som en ret unaturlig Ting, at man ser paa Hæren med — for ikke at bruge stærkere Udtryk — umilde Øjne. Det kan ikke nytte at tie dermed, thi det er en Kendsgerning, at Befolkningen og Hæren ikke have staaet i det Forhold til hinanden, som vi havde kunnet ønske. Vil man saa spørge, hvad Grunden er til dette Misforhold, vil man faa et forskelligt Svar efter de forskellige Mennesker, der skulle svare. Vi se naturligvis ikke alle paa samme Maade paa dette Forhold. Hvis jeg skulde give Svar paa dette, vilde jeg sige: Forholdet er kommet frem, fordi vi have haft Militarismen. Det kan være, at det er for en stor Del en Levering fra Enevældens Tid, men vi have saa vist ikke faaet lavet det bedre i den Tid, vi have haft den fri Forfatning. Vi behøve kun at huske paa, hvorledes der er blevet administreret i hele Provisorietiden, ja jeg kan gerne sige, længe før og ogsaa efter den Tid, hvorledes der blev bygget Fæstninger for ubelvilgede Penge mod klart udtalte Ønsker fra Befolkningens Side om at lade det være. Vi have ogsaa under Krigsministeriet set en Administration, der brugte Gendarmen for at kue det menige Folk. Hvor-

dan Administrationen ellers har været i Krigsministeriet fra oven af ned gennem de forskellige Trin, skal jeg ikke udtale mig om, men jeg tror ikke, den har været en saadan, at den kunde give Befolkningen Tillid til vor Hæradministration. Jeg hører til dem, der gerne ville, at der skulde komme til at bestaa et godt Forhold mellem Folket og Hæren, der jo rekrutteres af vore egne Sønner, og jeg vil haabe, at et af de bedste Udslag af Systemskiftet — maaske ikke det mest øjensynlige, for Administrationens Veje ere ikke altid saa meget synlige — skal være en ganske anderledes retfærdig og human Administration. Det tror jeg, Befolkningen længtes efter og med Rette haft Grund til at haabe af det ny Ministerium.

Hvad jeg her har sagt om Krigsministeriets Administration, gælder ogsaa fuldt ud om de andre Ministerier. Befolkningen har Ret til at haabe og tro paa, at vi kunne faa en Administration, vi kunne være glade ved. Selv om det ikke alt kan rettes paa een Gang, det kan det ikke, kan der dog skabes et bedre Forhold mellem Embedsmændene, enten de ere civile eller militære, og Befolkningen. Jeg skal ikke fremføre nogen Klage over nogen. Jeg er ogsaa bange for, at jeg saa skal komme lidt galt af Sted. Jeg har heller ingen Grund dertil. Jeg mindes i alt Fald ikke i Øjeblikket, at nogen har fornærmet mig eller traadt mig saa haardt paa Tærerne, at jeg ikke kunde taale det. Jeg tror at kende mig selv godt nok til at mene, at hvis jeg fik et lille Albuestød, vilde jeg kunne tie stille til det. Jeg kunde tænke mig noget, som kunde faa mig til at klage, og det var, at jeg saa nogen, som var ringe stillet i Samfundet, blive forurettet enten af civile eller militære. Saa kunde jeg tænke mig, at jeg kunde gribe til at klage over det. Vi vide, at der har været fremført Klager over civile og militære Embedsmænd i Landet, og at det har været godtgjort, at Klagerne have været rigtige.

Jeg vil nu til Slutning samle mine Udtalelser i de faa Ord: Regeringen har efter min Mening en stor Magt gennem Administrationen. Regeringen er der eneraadig, men har ganske sikkert ogsaa ene Ansvar. Den skal da ogsaa have Æren for en retfærdig og human Administration, og hvis Regeringen gaar den Vej, som jeg i Øjeblikket haaber og tror, den vil gaa, vil den vinde stor Tak af hele det danske Folk.